

СТАН УПРАВЛІНСЬКОЇ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті досліджено сутність управлінської праці як складової ефективного функціонування організації. Розкрито основні характеристики, етапи та особливості управлінської діяльності в умовах цифрової трансформації та динамічних змін зовнішнього середовища. Обґрунтовано необхідність удосконалення організації праці менеджерів з урахуванням новітніх інформаційних технологій, гнучких моделей управління та принципів тайм-менеджменту. Запропоновано практичні шляхи підвищення ефективності управлінської праці на основі оптимізації процесів прийняття рішень, делегування повноважень і розвитку управлінських компетенцій. Особливу увагу приділено викликам, що постають перед керівниками в умовах невизначеності, криз та високої конкуренції

Ключові слова: управлінська праця, менеджер, організація праці, ефективність управління, цифрова трансформація, тайм-менеджмент, делегування, управлінські рішення, гнучке управління.

Abstract

The article explores the essence of managerial work as a key component of an organization's effective functioning. The main characteristics, stages, and features of managerial activity in the context of digital transformation and rapidly changing external conditions are analyzed. The need to improve the organization of managers' work is substantiated, taking into account modern information technologies, flexible management models, and time management principles. Practical ways to increase the efficiency of managerial work are proposed, based on the optimization of decision-making processes, delegation of authority, and the development of managerial competencies. Special attention is paid to the challenges faced by managers in conditions of uncertainty, crises, and high competition.

Keywords: managerial work, manager, work organization, management efficiency, digital transformation, time management, delegation, managerial decisions, flexible management.

Вступ

Управлінська праця є ключовим елементом ефективного функціонування будь-якої організації. В умовах сучасних викликів, таких як війна, економічна нестабільність та глобальні трансформації, удосконалення управлінських процесів набуває особливої актуальності. Ця стаття аналізує стан управлінської праці в Україні у 2023–2024 роках, виявляє основні проблеми та пропонує шляхи їх вирішення[1].

Результати дослідження

Сучасний стан управлінської праці в Україні такий:

1. Продуктивність праці в Україні залишається на низькому рівні. У 2023 році вона становила 15\$ на годину за паритетом купівельної спроможності, що відповідає 105-му місцю у світі поряд зі Шрі-Ланкою. У 2024 році цей показник зріс до 19 \$ на годину, але все ще значно поступається країнам ЄС, де продуктивність сягає 100–140 \$ на годину.

Рисунок 1- Показники продуктивності праці в Україні в 2023-2024 рр.

2. Рівень безробіття зменшився з 17,4% у 2023 році до 14,3% у 2024 році. Однак ринок праці залишається нестабільним через структурне безробіття та дефіцит кадрів, спричинений мобілізацією та міграцією.[3]

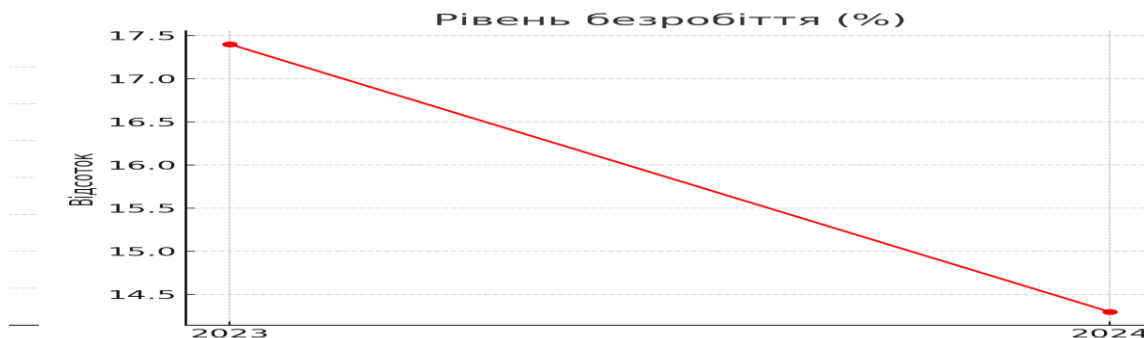

Рисунок 2 - Рівень безробіття в Україні в 2023-2024 рр.

3. Середня заробітна плата у 2024 році зросла на 14,8% у номінальному вираженні та на 8,1% у реальному. Це зростання обумовлене конкуренцією за кваліфікованих працівників та підвищенням мінімальної зарплати[2].

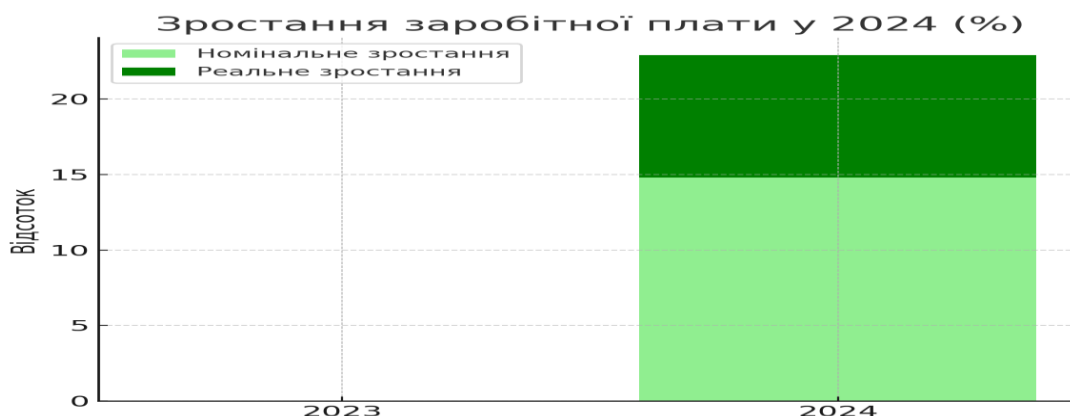

Рисунок 3 – Зростання заробітної плати в 2024 р в Україні

Існують певні виклики управлінській праці, а саме:

- *Бюрократизація та надмірне регулювання.* Український бізнес стикається з надмірною бюрократією, що ускладнює управлінські процеси. За оцінками, щорічно витрачається близько 34 млрд грн на виконання адміністративних процедур, які не сприяють підвищенню продуктивності;
- *Дефіцит кваліфікованих кадрів.* Брак фахівців, особливо в управлінській сфері, є серйозною проблемою. Це пов'язано з еміграцією, мобілізацією та недостатнім рівнем підготовки кадрів. Компанії змушені залучати жінок, студентів та пенсіонерів на посади, які раніше займали переважно чоловіки.
- *Психоемоційне вигорання.* Постійний стрес, спричинений війною та економічною нестабільністю, негативно впливає на ефективність управлінської праці. Понад 42% компаній зазначають зниження продуктивності працівників через психоемоційне вигорання.

Існують певні шляхи удосконалення управлінської праці в Україні:

1. *Діджиталізація управлінських процесів.* Впровадження цифрових технологій дозволяє автоматизувати рутинні завдання, зменшити вплив людського фактору та підвищити ефективність управління. Це особливо актуально в умовах обмежених ресурсів та кадрового дефіциту.

2. *Інвестиції в людський капітал*. Підвищення кваліфікації управлінського персоналу через навчальні програми, тренінги та коучинг сприяє розвитку лідерських якостей та адаптації до нових викликів. Державні та міжнародні програми навчання допомагають працівникам опанувати нові професії.
3. *Гнучкі форми зайнятості*. Впровадження гнучких графіків роботи, дистанційної праці та проектного управління дозволяє адаптуватися до змін та ефективно використовувати наявні ресурси.
4. *Психологічна підтримка персоналу*. Створення програм підтримки ментального здоров'я, проведення тренінгів з управління стресом та розвиток корпоративної культури сприяють зниженню рівня вигорання та підвищенню мотивації працівників.

Удосконалення управлінської праці в Україні вимагає комплексного підходу:

- *сприяння діджиталізації*: держава повинна підтримувати впровадження цифрових технологій через податкові пільги та грантові програми.
- *реформа освіти*: необхідно адаптувати освітні програми до сучасних вимог ринку праці, зосереджуючись на розвитку управлінських навичок.
- *підтримка ментального здоров'я*: важливо впроваджувати програми психологічної підтримки на рівні підприємств та держави.
- *залучення діаспори*: створення умов для повернення кваліфікованих фахівців з-за кордону може значно посилити управлінський потенціал країни[3].

Висновки

Управлінська праця в Україні стикається з низкою викликів, серед яких бюрократизація, кадровий дефіцит та психоемоційне вигорання. Однак впровадження цифрових технологій, інвестиції в людський капітал та гнучкі форми зайнятості можуть значно підвищити ефективність управління. Комплексний підхід та підтримка з боку держави та бізнесу є ключовими для успішного удосконалення управлінської праці в сучасних умовах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Козієвкін С.О. Проблеми ефективності управлінської праці в Україні: аналіз сучасних викликів // Ефективність державного управління. 2023. № 1. С. 23-26.
2. Українська економіка у 2024 році: сучасний стан та перспективи розвитку: https://ces.org.ua/ukrainian_economy_in_2024/?utm_source=chatgpt.com
3. . Основні характеристики ринку праці України у першому півріччі 2024 року. Національний інститут стратегічних досліджень: https://niss.gov.ua/doslidzhennya/sotsialna-polityka/osnovni-kharakterystyky-rynku-pratsi-ukrayiny-u-pershomu?utm_source=chatgpt.com

Боковець Вікторія Вікторівна – доктор економічних наук, професор кафедри підприємництва, логістики та менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: bokovets.v@ukr.net

Грабовенко Яна Олександрівна – студентка групи П-21б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: yana_2004@gmail.com

Bokovets Viktoriia– Doctor of Economic Sciences, Professor of the Department of Entrepreneurship, Logistics and Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: bokovets.v@ukr.net

Grabovenko Yana– student of group P-21b, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: yana_2004@gmail.com